

УДК 811.161.2:81'373.7

НОВОЗАПОЗИЧЕННЯ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В УКРАЇНСЬКІЙ ФРАЗЕОЛОГІЇ

Стишов О. А.

Київський університет імені Бориса Грінченка

styshov@ukr.net

У статті на матеріалі дискурсу сучасних українськомовних мас-медіа розглянуто одне з важливих джерел поповнення й збагачення фразеологічної системи української мови кінця XX – початку XXI століть – нові ФО-запозичення з англійської мови, не зафіксовані у лексикографічних працях. Проаналізовано основні тематичні групи названих стійких одиниць.

Ключові слова: фразеологізм, фразеологічна одиниця (ФО), фразема-англізм, дискурс, ЗМІ, мас-медіа, калька, варваризм.

В статье на материале дискурса современных масс-медиа рассматривается один из важных источников пополнения и обогащения фразеологической системы украинского языка конца XX – начала XXI веков – новые ФЕ-заимствования с английского языка, не зафиксированные в лексикографических работах. Анализируются основные тематические группы названных устойчивых единиц.

Ключевые слова: фразеологизм, фразеологическая единица (ФЕ), фразема-англицизм, дискурс, СМИ, масс-медиа, калька, варваризм.

In the article as a result of the analysis of modern Ukrainian mass media texts the author characterizes one of the important sources that enriches the Ukrainian phraseological system of the late XXth – early XXIst centuries, i.e. new phraseological borrowings from English, not yet fixed in lexicographical sources. The author outlines main thematic groups of the analyzed phraseological units.

Keywords: idiom, phraseological unit (PhU) phraseme-Anglicism, discourse, mass media, loan translation, barbarisms.

Фразеологічний рівень сучасної української мови (як і лексичний) розвивається досить динамічно. Як показує зібраний нами фактичний матеріал і праці ряду вчених, із-поміж відомих джерел поповнення фразеологічного фонду загальнонародної мови нині досить потужно заявляє про себе й активізується новозапозичення з інших мов. Особливо переконливо це засвідчено в дискурсі українськомовних мас-медіа, де названі одиниці найчастіше з'являються, швидко «розкручуються» і популяризуються. Зробившись відомими широкому загалові, поступово соціалізуються і більшість із них стають загальновідомими, а згодом – і нормативними.

Проблематика збагачення і розвитку фразеологічної підсистеми мов (як літературних, так і загальнонародних) в останні десятиліття постійно перебуває в полі зору зарубіжних і українських лінгвістів (В. Мокієнко,

В. Костомаров, О. Добриднева, О. Сенько, Ю. Шувалова, М. Лагутенкова, Г. Селезньова, Н. Янкін, А. Бахі, В. Флейшер, Т. Малінські, В. Хлебда, Д. Баранник, В. Ужченко, О. Тараненко, А. Григораши, Б. Коваленко, І. Соболева, А. Смерчко, Л. Пашинська, Н. Скиба та багато ін.). Також запозичені фразеологізми в кінці ХХ – на початку ХХІ століть у зарубіжному й українському мовознавстві досліджували такі вчені, як: R. Filipović, Е. Солодухо, О. Ільїна, І. Коліберська, А. Климентьева, О. Кондзеля, І. Наумова, А. Архангельська, Є. Карпіловська, І. Глуховцева та ін. Однак нові іншомовні фразеологізми в сучасній українській мові потребують ґрунтовнішого вивчення, оскільки корпус таких одиниць у зазначеному вище стилі постійно і неухильно зростає та урізноманітнюється, заповнюючи певні лакуни і збагачуючи номінативні й емоційно-експресивні засоби рідної мови. Це й визначає актуальність нашої статті.

Мета цієї наукової розвідки – виявити, зафіксувати й проаналізувати новозапозичені ФО з англійської мови та її американського варіанта, процес входження й адаптації таких фразем, їх тематичні групи, почасти семантичні й функціонально-стилістичні особливості. Предметом нашої уваги будуть ще не зафіксовані в лексикографічних працях фразеологізми-англізми, вибрані з дискурсу сучасних національних засобів масової інформації – газет, журналів, передач радіо і телебачення, а також із інтернетмережі.

Процеси інтенсивного входження й адаптації нових фразем із різних мов в українську, на наш погляд, спричинені передусім рядом екстралінгвальних чинників – глобалізацією, посиленням міжнародного співробітництва України в галузях політики, економіки, науки, спорту, туризму, активною комп'ютеризацією та інтернетизацією українського суспільства, зникненням цензури й самоцензури, поступовим зростанням в Україні числа громадян, які володіють іноземними мовами, інтелектуалізації українців, посилення процесів мовної і культурної взаємодії між народами тощо. Хоча не варто применшувати у названих процесах ролі інтралінгвальних факторів. Тому вважаємо, що активізація ФО-новозапозичень спричинена швидше за все взаємодією інтра- й екстралінгвістичних чинників. У дискурсі ЗМІ поява нових іншомовних фразем зумовлена прагненням до новизни, неординарності вислову та номінування певних реалій і понять, явищ, дій, процесів, ознак тощо. Однак, найголовніше завдання таких одиниць у текстах мас-медіа – підвищити експресивність, емоційність, образність, влучність висловлювання на тлі раціонального стандарту і штампів, щоб запропонований журналістом або автором матеріал дійшов до серця читача, слухача, глядача. Тобто аналізовані фраземи виконують ще й аксіологічну та прагматичну функції.

Серед нових іншомовних фразеологізмів зафіксовано входження з різних мов – здебільшого кальки, рідше варваризми, тобто дослівно передані одиниці. Помічено, що з-поміж них домінувальне становище посідають

стійкі утворення з англійської і російської мов. Цікаво, що в радянську добу розвитку української мови істотно переважали фраземи-запозичення з російської мови (так зана «інтернаціоналізація» мов у СРСР, формування єдиного радянського народу), а в період незалежності України засвідчено більш активну дифузію і таких одиниць із англійської мови та її американського варіанта.

Значний корпус ФО-англізмів різних тематичних груп спричинений міжкультурною взаємодією народів, глобалізацією інформаційного простору, у якому домінувальна роль належить англійській мові, що нині стала світовою і головною серед мов міжнародного спілкування. Чимало таких стійких одиниць уже набули статусу інтернаціоналізмів. Цікавим є стилістичний статус новозапозичених фразеологізмів із англійської мови: серед них домінують кальки книжного і міжстильового характеру, тобто нерозмовні одиниці: *глобальне село* (з англ. *global village*) «сучасне людство за умов надвисоких швидкостей та інформаційних технологій живе на планеті нібито без кордонів: увесь світ стає для індивідуума настільки близьким і доступним, наче рідне село»; *скелет у шафі* (з англ. *skeleton in the cupboard*) «сімейна таємниця», *пілотний проект* (з англ. *pilot project*) «те(той), що починає або втілює в експериментальному режимі ряд, серію, цикл (як правило, книг, фільмів, телепередач та ін.); пробне впровадження чогось нового» та ін. Пор. у контекстах із мовної практики ЗМІ: *Світ глобалізується і стає більш вузьким і щільним. У дослідженнях науковців навіть з'явилося поняття «глобальне село», покликане продемонструвати, що на Землі все стає настільки взаємопов'язаним як у маленькому селі.* (www.narodna.in.ua); *Штаб-квартира ФІФА випустила документ під назвою «Платіні: скелет у шафі», покликаний очорнити ім'я президента УЄФА* (газ. «Дзеркало тижня», 16.08.2015, с. 1); *У рамках пілотного проекту з проведення термосанації до кінця листопада-початку грудня запрацюють повністю утеплені 11 дитсадків. Очікувана економія на енергоресурсах складе близько 40-45%* (espreso.tv/news).

Помічено, що серед зафіксованих нами фразем-англізмів кількісно найбільшу підгрупу становлять одиниці суспільно-політичної царини. Це цілком закономірно, адже засоби масової комунікації найбільше уваги приділяють саме сфері політики, суспільного розвитку, соціальних змін, боротьбі об'єднань, партій тощо. Новозапозичені ФО-англізми з'явилися в дискурсі мас-медіа, а згодом і в сучасній українській мові під впливом багатьох історичних і політичних чинників, відбиваючи поняття, явища та події міжнародних відносин і світової політики, суспільно-політичну ситуацію в різних державах планети, рідше – в Україні. Аналізовані фразеологізми трактуємо як «публіцистичні», тому що вони виникають і побутують переважно саме в цьому стилі й рідше проникають в інші. Спершу такі новозапозичені ФО мали okazіональний характер, але у процесі інтенсивного функціонування швидко набули статусу відомих і

загальноновживаних: *міжнародний тероризм* (з англ. *global terrorism, international terrorism*) «здійснювані у світовому чи регіональному обширі терористичними організаціями, угрупованнями, у тому числі за підтримки державних органів окремих країн, із метою досягнення певних цілей суспільно небезпечні насильницькі діяння, пов'язані з викраденням, захопленням, убивством ні в чому не винних людей чи загрозою їх життю і здоров'ю, зруйнуванням чи загрозою зруйнування важливих народно-господарських об'єктів, систем життєзабезпечення, комунікацій, застосуванням чи загрозою використання ядерної, хімічної, біологічної та іншої зброї масового ураження»; *мертві півні* (з англ. *dead cocks*) «політики, які після гучних заяв нічого не зробили для їх реалізації і зникли з політичної арени»; *вотум довіри (недовіри)* (з англ. *vote of confidence (no confidence)*) «постанова парламенту, що схвалює (не схвалює) діяльність уряду або окремих його членів»; *червоний пояс* (з англ. *red belt*) «регіони, населення яких під час виборів традиційно підтримує комуністів і їхніх прихильників»; *човникова дипломатія* «спосіб організації діяльності посередника з налагодження каналу комунікації між опонентами; полягає в організації посередником зустрічей послідовно з кожною зі сторін»; *червона лінія* (з англ. *red line*) «крайня межа, порушення якої загрожує серйозними наслідками»; *ланцюгові пси демократії* (з англ. *chain dogs of democracy*) «вільні засоби масової інформації та їх працівники-журналісти», наприклад: *При цьому, Росію все ж не вважають [у США] провідною критичною загрозою Америці. В опитуванні її випередили: «Ісламська держава», міжнародний тероризм, ситуація в Ірані та Північна Корея* (радіо «Свобода», 07.11.2015); ... автор нерідко веде війну з “*мертвими півнями*” – з політиками чи політаналітиками, що свого часу висунулися, прокукурікали щось химерне і щезли з наукового обширу, тим часом як Микола Рябчук оживляє їхні тіні з енергією, гідною кращої долі” (журнал «Сучасність» 2001, № 10, с. 69); *Парламент Чехії не підтримав уряд Іржі Руснока. Тільки 93 депутати висловили вотум довіри, а 100 проголосували проти* (газ. «Дзеркало тижня», 07.08, 2013); *Згадаємо, що наше місто завжди входило у так званий «червоний пояс», а потім у лінію зіткнення проукраїнської та проросійської орієнтації суспільства, адже в Олександрії на минулих виборах місцевої влади регіонали набирали до 60% голосів. alnews.com.ua; Якщо президент Росії переступить «червону лінію» і допустить проведення псевдовиборів на окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях, США та західна Європа мають посилити санкції щодо РФ та активізувати співпрацю з Україною в оборонній сфері* (газ. «Українська правда», 29.09.2015). Такі стійкі одиниці збагачують і розширюють суспільно-політичне фразеологічне мікропіле. Вони є важливим засобом політичної пропаганди й агітації, впливу на респондентів. Це стосується передовсім текстів, у яких із стилістичною метою аналізовані фразеологізми

нанизуються один за одним: *Хочеш бути політиком, будь готовий до того, що все особисте й таємне, не лише про тебе й твоїх родичів, а навіть про друзів, стане явним і доступним суспільству. Цей неписаний закон британського політикуму діє, проте жорсткіше, ніж багато інших. Його ретельними виконавцями є журналісти, вони ж – «ланцюгові пси демократії», вони ж – очі та вуха суспільства. Тому, якщо є «скелети в шафі», у політику краще не йти* (газ. «Дзеркало тижня», 17.03, 2006).

Мовна практика ЗМІ використовує також ФО-англізми, пов'язані з виборами до різних гілок влади (*день тиші* (з англ. *day of silence*) «неформальна назва дня безпосередньо перед виборами, коли законом заборонена будь-яка агітація»), а особливо коли їх учасники використовують негативні засоби політичної боротьби, зокрема такі, як: *брудні технології* (з англ. *dirty technologies*) «технології подання інформації, спрямовані на свідоме знищення репутації людини, політичної партії, об'єднання та ін.»; *чорний піар* (з англ. *dark publick relations, DPR*) «створення і розповсюдження інформації, спрямованої на формування в аудиторії, клієнтів, потенційних прибічників негативного ставлення до певного явища, події, процесу, товару» тощо: *Захисник [Сергій Власенко] экс-прем'єра [Юлії Тимошенко] не має наміру брати участь у довиборах, а також розцінив висунення двох своїх однофамільців у 94 окрузі як «брудні технології»* (газ. «Дзеркало тижня», 31.10, 2013). До речі, останніми роками, у зв'язку з воєнними діями проти сепаратистів і російських найманців на Східній Україні, фразема *день тиші*, розширивши семантику, стала багатозначною і номінує «припинення вогню з обох воюючих сторін або учасників конфлікту»: *Київ каже про «день тиші» на Донбасі з 9 грудня*. (www.bbc.com/ukrainian/politics).

Другу за чисельністю групу нових фразеологізмів-запозичень із англійської мови формують одиниці соціально-економічної галузі, адже міжнародна економіка нині активно впливає на розвиток регіональних і державних економік. Українські ЗМІ в аналізований період оперативно висвітлюють різноманітні питання і проблеми світової й української економіки, бізнесу, фінансів, банківської справи та ін. Закономірно, для номінації й оцінки названих процесів і явищ активно запозичуються нові слова і фразеологізми. Тому в дискурсі мас-медіа останніх десятиліть функціонує ряд фразем, так чи так пов'язаних із названою цариною: *шокова терапія* (з англ. *shok therapy*) «комплекс радикальних економічних заходів (реформ), спрямованих на оздоровлення економіки, які супроводжуються низкою несприятливих моментів, боляче, негативно позначаються на життєвому рівні народу»; *брудні гроші* (з англ. *dirty money*) «гроші, зароблені нечесним способом, у тому числі й приховані від оподаткування»; *відмивання грошей* (з англ. *laundering money*) «легалізація грошових коштів, отриманих незаконним способом»; *вільне падіння* (з англ. *free fall*) «несподіване стрімке падіння цін на фондовому ринку або курсу певної валюти, яке не має тенденції зупинятися»; *зелений ящик* (з англ. *green box*)

«офіційно дозволені Світовою організацією торгівлі механізми підтримки сільгоспвиробника; розвиток сільської інфраструктури» та ін. Пор. у контекстах: *У Швейцарії підтвердили арешт активів російського екс-міністра за відмивання грошей* (www.5.ua); *Падіння гривні НБУ вже не зупинить. Нацбанк відпускає гривню у вільне падіння* (ua-ekonomist.com). Як бачимо, переважна більшість аналізованих стійких одиниць мають негативну конотацію, що зумовлено всесвітньою економічною кризою, складними реаліями розвитку пострадянських економік, корупцією і злочинними або сумнівними угодами, аферами, махінаціями та ін.

Переконливим прикладом творення політичної фраземи-інновації на основі запозиченого терміносполучення-англізму з царини економіки виступає одиниця *золота акція* (з англ. *golden share*), яка має первинне значення «доля в акціонерному капіталі компанії або держави, що дозволяє контролювати 51% голосів». Нині аналізована ФО, вживаючись метафорично у дискурсі ЗМІ, набула нової семантики, стилістичної маркованості та стильової належності – «здатність впливати на прийняття рішень у парламенті і контролювати будь-яку ситуацію». Контексти з мови публіцистики підтверджують зазначене вище: *Зараз фракцію Тимошенко називають «золотою акцією» парламенту. Кому вона її віддасть? Головне завдання влади будь-якої держави – забезпечити її обороноздатність та справедливість. Як це бачать Тимошенко та її команда?* 33kanal.com; *Наразі експерти говорять про те, що «Самопоміч» всередині коаліції радше розіграє «золоту акцію», аніж готується до демаршу. І ніби в такий спосіб фракція зможе активніше лобіювати власні законопроекти, а може, й доб'ється-таки змін у правоохоронній та суддівській системах.* (zbruc.eu/node/41522).

У дискурсі мас-медіа кінця ХХ – початку ХХІ ст., крім розглянутих вище, поки що зафіксовано появу менш чисельної кількості нових фразеологізмів-англізмів, які своїм походженням сягають інших сфер життя і діяльності людини. Так, відомо, що військова проблематика (а відповідно – і лексика та фразеологія) повсякчас актуальні і перебувають «на слуху» в мовній практиці засобів масової комунікації. Серед новозапозичених ФО британського і американського походження цієї тематичної групи засвідчено деякі одиниці, пов'язані з мілітарною цариною: *день Д* (*де*) (з англ. *day of D (where)*) «день початку військової операції»; *гібридна війна* (з англ. *hybrid war*) «комбіноване використання ворогом дозволеної і забороненої зброї, тероризму, партизанської війни, злочинної поведінки та пропаганди задля досягнення політичних і військових цілей»; *зелений коридор* (з англ. *green corridor*) «обмежений із обох боків вузький довгий простір чи прохід, яким можна покинути небезпечну зону чи терени бойових дій мирним жителям»; *зоряна війна* (з англ. *star war*) «міжпланетний збройний конфлікт», пор.: *Проти нас [України й українського народу] ведеться «гібридна війна», яка*

стосується не тільки військових, а й усього суспільства загалом (Українське радіо, 11.08.2014, о 17.23); *Наші військові на сході готові віддавати життя – і віддають його – за Україну. Вони вірять, та й нам додають такої віри, що оця безчесна «гібридна війна» – то лише тимчасові труднощі нашої країни* (газ. «День», 17.06.2014); Для евакуації мирних мешканців із Дебальцевого у п'ятницю організують **«зелений коридор»** (www.unian.ua).

Нові запозичення із сфери мистецтва також задіяні в процесах поповнення і збагачення української фразеології. Прикладами слугують деякі одиниці-англізми, що нині активно вживаються в ЗМІ: голлівудське кіно (з англ. *Hollywood cinema*) «скомпонований неправдивий ролик із різних вирізок на користь однієї сторони конфлікту; однобічне висвітлення матеріалу», зіркова (зоряна) хвороба (з англ. *star illness*) «пиха, бундючна поведінка, завищена самооцінка особи, яка є відомою, популярною або вважає себе такою», пор.: *Посли закордонних справ заявили, що їм показали «голлівудське кіно» (5-ий т/к, 22.01.2014); Зіркова хвороба притаманна не тільки діячам естради, але і тиранам-народоправителям.* patrioty.org.ua; *З'ясовується, юна співачка з Буковини таки захворіла на зіркову хворобу.* vidido.ua; ... багато хто з молодого покоління журналістів відразу хоче стати «зіркою» ефіру або екрану. Але ця **«зоряна хвороба»** насправді має глобальний характер (радіо Свобода, 25.01.2012) (www.radiosvoboda.org). Окремі аналізовані ФО, самі, будучи вторинними номінаціями, іноді набувають нової внутрішньої форми. Це сприяє новизні й оригінальності подачі інформації, а головне – посилює образність, експресію та прагматичний вплив висловлювання. Так, запозичений із англійської мови ще в кінці 80-х років ХХ століття фразеологізм *мильна опера* (*soap opera*), що означає «телесеріал невисокого мистецького рівня мелодраматичного характеру, призначений для домогосподарок, пенсіонерів та ін.» (Те, що **«мильні опери»** стали менш популярними, – стереотип. По-перше, таку «жанрову» характеристику давали здебільшого латиноамериканським серіалам. По-друге, їм на зміну прийшли російські багатосерійні «шедеври». (narodua.com). у немистецьких, здебільшого політичного спрямування, текстах сучасних мас-медіа функціонує з більш загальною семантикою – «тривалий процес», вносячи потрібний стилістичний ефект: *Україна та МВФ: «мильна опера» без розвитку сюжету (заголовок статті)* (газ. «Дзеркало тижня», 12.04.2013).

На сьогодні у світі на передній план виходять деякі біологічні науки (біотехнологія, генетика, геноміка та ін.), які бурхливо розвиваються. Вони зумовили появу стійких одиниць як термінологічного характеру (*касета генів/генна касета* (з англ. *cassette of genes/ genic cassette*) «набір генів одного виду, що вводиться в запліднену яйцеклітину іншого виду»; *золотий рис* (з англ. *gold rice*) «генетично модифікований сорт рису, що має зерна золотисто-жовтого кольору, в яких міститься значна кількість бета-каротину»), так і номінативно-образного (*їжа (продукти) Франкентейна*

(з англ. *meal (products) of Frankenstein*) «шкідлива їжа або продукти із різноманітними хімічними домішками, із генетично модифікованими компонентами тощо»). Наприклад: *Будова генних касет та інтегронів* (bioweb.franko.lviv.ua); *Щодо генетично модифікованих організмів (ГМО) у всьому світі тривають гострі дискусії. У нашому випадку йдеться не про те, чи є ГМ-продукти кошмарною «їжею Франкенштейна», чи це всесвітня панацея від нестачі харчів. Питання в іншому: виробництво ГМО – надзвичайно вигідний бізнес. У період між 1996 та 2005 роками площі, на яких вирощують ГМО, у світі збільшили в понад 50 разів – з 17 тис. км² до 900 тис. км², а нині вони вже становлять більше 1 млрд км² (ж-л «Український тиждень», 30.11.2007).*

Із середини 80-х років ХХ ст. в Україні почала активно функціонувати, вивчатися і розвиватися нова наука – екологія. Вона є стала одним із важливих джерел поповнення лексичного і фразеологічного складу сучасної української мови. Серед нових іншомовних фразеологічних одиниць, тематично пов'язаних із названою цариною, нами зафіксовано такі: *екологічний слід* (з англ. *ecological track*) «міра потреб людини у екосистемах планети»; *парниковий ефект* (з англ. *greenhouse effect*) «явище в атмосфері Землі та інших планет, при якому енергія сонячних променів, відбиваючись від поверхні, не може повернутися у космос, оскільки затримується молекулами різних газів, що призводить до підвищення температури поверхні»: *Поняття «екологічний слід» було вперше використане офіційно в 1992 р. Вільямом Рісом. Цей індикатор ще називають «показником тиску на природу». Він допомагає встановити, скільки земельних та водних ресурсів використовується людиною для виробництва, споживання та утилізації необхідних для її життєдіяльності товарів та послуг. За допомогою отриманих показників можна зрозуміти, чи не використовуємо ми зайві природні ресурси, чи не розтрачуємо їх більше, ніж наша планета в змозі створити* (www.isfukrainiansupport.com). Характерно, що ці та інші ФО стрімко поширюється в загальномовній практиці через соціалізацію актуальних для сучасної людини понять, реалій та явищ. Окремі з них, метафоризуючись, набувають вторинного значення: *чорна діра (дірка)* (з англ. *black hole*) «відсутність чого-небудь, провалля в чомусь; місце, де все зникає безслідно» (Сокиряни. *Це така собі чорна бюджетна діра на карті Чернівецької області* (buknews.com.ua); *Зона відчуження – це ж не просто радіоактивно забруднена територія. Це чорна діра, яка поглинула цілий етнос, його ономастику, мову, історію, звичаї, промисли і мистецтво, призвела до неоправданих деформацій віками сформованої етнопсихології.* (portal.prolisok.org); *Чорна діра: де криється головна причина українського бездоріжжя? (заголовок статті)* (tyzhden.ua); *Житлово-комунальне господарство можна сміливо назвати однією з чорних дір української економіки* (legalspace.org.) – пор. із первинною семантикою «астрофізичний об'єкт, який створює настільки потужне

гравітаційне поле, що жодні, як завгодно швидкі частинки, не можуть покинути його поверхню, у тому числі світло».

Інші тематичні групи нових ФО-англізмів в сучасній українській мові поки що представлені поодинокими ілюстраціями. До них відносимо такі: 1) фізкультура і спорт: *брати (взяти) тайм-аут* (з англ. *to take a time-out*) «робити перерву в якій-небудь роботі, діяльності; відпочивати» (напр.: *Нинішні керівники Житомирської обласної ради вирішили взяти тайм-аут і на вибори не йдуть* (www.zhitomir.info)); 2) освіта і навчальний процес: *пройти тест на що* (з англ. *to pass test*) «витримати випробування на спроможність здійснення якої-небудь надзвичайно важливої справи» (напр.: «*Нечестивий четвер*» дав нам шанс пройти перший тест на європейську спроможність. Перейти від споглядання до дії. Всупереч розгубленості, страху, невір'ю, апатії, втомі, розчаруванню (газ. «Дзеркало тижня», 22.11.2013)); 3) інформатика і комп'ютерна техніка: *цифрові технології* (з англ. *digital technology*) «технології, що використовують електронно-обчислювальну апаратуру для запису кодових імпульсів у певній послідовності та з певною частотою» (напр.: *Можна тішитись, що нові цифрові технології надають можливість через електронні засоби знайомитися з матеріалами музеїв* (газ. «День», 31.10.2013) та ін.

Поряд із калькованими іншомовними фразеологізмами у дискурсі ЗМІ інколи зустрічаємо й варваризми, напр.: У разі ймовірного розпуску парламенту та спроби перевести його у двопалатну форму з наступними виборами непопулярні реформи заберуть очки в партії влади. Тому-то й доводиться уряду Азарова-Арбузова тримати штурвал економіки, що давно вже планує, швидше, на слові честі та на одному крилі з явним креном униз. В англійській мові є класне визначення такої економічної моделі: ***muddle through*** – видиратися з болота. Однак кабмінівським менеджерам, які використовують такий сценарій, не варто забувати, що видиратися з трясовини треба, хапаючись за щось тверде та усталене: внутрішнє виробництво, експорт, високі технології. А такої опори в уряді немає (газ. «Дзеркало тижня», 12.04.2013); 1966 – у київському видавництві «Дніпро» виходять вибрані «Поезії» В. Симоненка з передмовою Бориса Олійника «Не вернувся з плавання...». І ця книжка блискавично розходиться. Після цього твори Симоненка не виходять окремими виданнями в УРСР аж до 1982 року, однак уже видані не вилучаються й «майже» не замовчуються, а пісні, написані на вірші Симоненка (зокрема, «Лебеді материнства» у виконанні Черкаського народного хору, більш відома як «Можна все на світі вибирати, сину») регулярно звучать в ефірі й набувають надзвичайної популярності. Василь Симоненко перетворюється на ***household name*** – як в Україні, так і в діаспорі (litopys.org.ua). З одного боку, наведені та інші фраземи засвідчують інтелектуалізацію і демократизацію журналістів і українського соціуму останніх років, а з іншого – є небажаними з погляду культури мови й нормативності, оскільки варто дотримуватися української

транслітерації таких одиниць, а ще краще – замінювати їх питомими структурами.

Отже, інтенсифікація запозичування нових фразеологізмів із англійської мови в українську у кінці XX – на початку XXI століть спричинена активною взаємодією зовнішніх і внутрішніх лінгвальних чинників, які сприяють динамічному розвитку національної фразеологічної системи, її збагаченню й удосконаленню.